

MAJOROS SÁNDOR
**Lamentáció Oláh János
 halálhírére**

1986-ban, egy bácskai fiatalokból verbuválódott író-csoport meghívást kapott Budapestről, hogy tartson felolvasóestet az Almássy téri Szabadidőközpontban. A dolog előzménye az volt, hogy ez a pályakezdőkből álló csoport vette a bátorságot, és egy rádióműsor alapján levelet írt Mezey Katalinnak, aki már akkoriban is jelentős irodalom-szervező-irodalompártoló munkát fejtett ki férjével, Oláh Jánossal. Részükről teljesen természetes volt hát, hogy meghívják egy bemutatkozóra a délvidéki irodalmi utánpótlás – valljuk be, kissé önjelölt – képviselőit.

Mindez csak kivonatossan fedí a valóságot, mert ezt az epizódot az est résztvevői már irodalomtörténeti rangra emelve számtalanszor visszaidézték az indulásukat puhatólgató interjúkban, és mert ebben a különleges pillanatban nem mi, az 1986 óta vagy komoly irodalmi pályát befutók, vagy onnét teljesen lesodródott egykori ifjak vagyunk a fontosak, hanem Oláh János.

Azon a bizonyos felolvasóesten találkoztam vele először. Miután a szabadidőközpontban lejárt a mandátumunk – értsd: kitéssékeltek bennünket –, testületileg átvonultunk a Dohány utcában lévő, igencsak patinás Kulacs nevű vendéglőbe. Meleg, nyár eleji idő volt, és mert a felolvasással járó lámpaláz is szomjassá tett, sört rendeltem. A kedélyes, bár kissé elfogódott hangulatú beszélgetés közepette észre sem vettem, hogy ugyanúgy, mint otthon, üvegből iszom a sört. Nálunk ez azért volt természetes, mert a falusi kriglimosás higiénikusságában sosem lehettünk teljesen biztosak, ellenben a pasztörözésen átesett sörösüvegbe minden kockázat nélkül belekortyoltattunk. Ez a mechanizmus dolgozott bennem, de úgy, automatikusan, hogy észre sem vettem.

Úgy hozta a helyzet, hogy a szőke, izmos Oláh János ült mellettem. Mezey Kati úgy mutatta be, hogy dzsúdóedző és költő, amit külön-külön könnyebb volt elhinnem, mint a kettőt együtt. De az nagyon tetszett, hogy egy költő akár dzsúdóedző is lehet, vagyis, ha valaki az irodalommal akar foglalkozni, nem feltétlenül kell dohos, poros könyvtárszobákban aszalódnia. A fiatal, hollywoodi filmszínészi külsővel rendelkező Oláh János a pusztaság létével foszlatta szerte a kenyérkereső szakmám miatt érzett kisebbségemet, mert-hogy akkoriban villanyszerelőként dolgoztam a szülőfalum szövetkezetében.

Mezey Katalin és Oláh János Győrben, 1970

Már egészen fölszabadultam, amikor beütött a krach: egyszer csak oda-jött asztalunkhoz a pincér, és fölszólított, hogy ne igyam üvegből a sört. Olyasféle érzés tört rám, mint a kismacsákára, akit miután megcirógattak, jól nyakon vágta. Megszégyenülten nyúltam a pohár után, hogy a maradék sörömet beletöltsöm, ám ekkor Oláh János a védelmébe vett. Már nem emlékszem, mit mondott a

pincérnek, de hogy nem volt vele sem kioktató, sem indulatos, az biztos. A pincér mindenesetre otthagyt bennünket, és én még két sört megittam, mindkettőt üvegből.

A szőke, izmos, dzsúdóedző-költő Oláh Jánossal pedig attól a pillanattól barátok lettünk. Ezt akkor még egyikünk sem tudta ilyen metsző tisztasággal, de évekkel később, amikor a háború elől Magyarországra menekültem, magától értetődő természetességgel kerestem föl az Oláh–Mezey házaspárt, mert biztos voltam benne, hogy segíteni fognak rajtam. Így is lett. Oláh Jánossal majd' egy évtizeden át munkatársak voltunk, előbb a Petőfi Művelődési Központban, majd a Magyar Naplóban, és közben annyi segítséget kaptam tőle, hogy napestig sem tudnám fölsorolni. De nekem mégis ez az első, szinte már archaikus segítség jutott most eszembe. Talán mert ott van mellette a kép, ahogy szőkén, kisportoltan könyököl az asztalra, és csak mosolyog az ügyetlenkedésemen. Így akarok rá emlékezni, amíg csak élek.